

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četlino K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Prof. T. G. Masaryk:

O naši zunanji politiki.

(Na shodu zaupnikov češke napredne stranke dne 6. t. m. v Pragi je govoril prof. Masaryk zelo odkrito o naši zunanji politiki in podajamo tu del njegovega govora.)

... Proti Srbiji je na Dunaju in v Budimpešti cela klika. Posebno ljudje, ki se z velomočjo bahajo proti mali Srbiji. Na Dunaju je za Srbe terminus technicus »svinjski pastirji«, dasi naši aristokrati prav tako prodajajo svinje, kakor Srbi. Toda navadno se pravi: velesila mora nastopiti proti nemirnežem tam doli, ki ne dajo miru. Dalje klerikalizem. Srbi so pravoslavni in naši klerikalci imajo ideal, vse pravoslavne privedi v naročje Rima — kakor je to hotel Leon XIII. V Avstriji se malo o tem govori, pa so mnogi ljudje, ki bi to radi izvršili. K temu bi bila primerna Albanija. Albanija — nekaj baje katoliška — bi prišla v katoliško cerkev in z njo cel Balkan. Potem agrarni program in agrarni interesi — posebno na Ogrskem. Mažari s svojim nacionalizmom proti Hrvatom in proti Slovanom sploh — in na konec naša t. zv. vojna stranka.

Vojna stranka je v vsaki državi — to je militarizem; vsak vojak si s svojega stališča želi vojne. Militaristi se boje razdora v armadi: narodnega in socialističnega gibanja. To je, kar imajo generalni štabi povsod na misli. Vojakom bi bila vojna — posebno vojna, za to dobro sredstvo. To ni samo analiza — imam za to dokaze. N. pr. članek v »Danz. Armeezeitung« in v »Zeit« stavek, polnega podmaršala, pod katerim je stalo v opombi, da obsega to, kar misli armada. Tam se je reklo, da mora Avstrija imeti Albanijo in zapadno Macedonijo. Srbija pa bo razdeljena med sosedo — in izgine. Ti načrti so zahtevali, naj gre naša armada takoj v Belgrad. Priznavam, da že dolgo nič ni vzbudilo v meni tak odpor, kakor ti članki. Srbi stojijo na bojišču v pravičnem boju — v Belgradu in severu ni nobenega vojaka, — in tu bi ti naši junaki, da bi bila armada rešena in da bi se okrepljal vojaški duh — hoteli marširati v Belgrad! Kdor tako govori — ta zame ni junak. Junak, silen človek, ima tudi neko plemenitost! Le predstavite si, kaj bi se moglo zgoditi: belgrajski poulični pobij naj bi našim volakom kazali jezike. Krasna afera konzula Prochazke je znana. V Belgradu sem se prepričal na lastne oči, kako nekateri naši uradi šikanirajo in kažejo moč proti Srbiji. V noči reflektorji iščejo sovražnika, o katerem nihče ničesar ne ve, monitor na Savi plove tako blizu srbskega

brega, da poškoduje razne predmete. Kako bi lahko vsled takih malenkosti nastali spopadi in spori!

Srbski min. uradnik gre n. pr. plačat na Ogrsko kože za opanke. Tam ga zapro. Ko ga spuste — in to je srbski min. uradnik — mu pravi mažarski uradnik: Torej na svideenje v Belgradu. To draženje je take vrste in tako pogostno, da moram pohvaliti Srbijo, da zna tako stisniti zobe in da vse to prenese.

Plan Albanije je popolnoma avstrijski. Notranja laž tega načrta je v tem, da se nenarodnostna Avstro-Ogrska tam sklicuje na narodnostne principe. V celi Evropi nimamo še države po narodnostnem principu — morala bi razpasti ne le Avstro-Ogrska, ampak tudi Nemčija, Francija, Anglija — vse države. Moramo se razbiti — in razbijemo se ob Albanijo.

Nihče ne veruje, da bi šlo za Albanijo sedaj, ko je Friedjung neprevijno izdal, da je dal Aehrenthal v Albanijo polno pušk in da se je tja pošiljal tudi denar. Nihče ne veruje, da je to, kar hoče Avstrija — svobodna Albanija. Tudi Italija hoče Albanijo, in vsak vidi in čuti, kako je Avstrija proti Italiji. Kakšen krik in razpor je bil pred poldrugim letom proti Italiji, zdaj pa se naša diplomacija drži Italije z zobmi in nohtmi. Glavna stvar je omejevanje Albanije. Državnopravna Albanija ne eksistira. Tu so le bivši turški vilajeti — v katerih so bili Turki vedno kot sovražniki Srbije — in so bili premagani. Ako je kako vojno pravo, na katerega se vsi sklicujejo — veljajo torej v turškem ozemlju o Albaniji. Narodnostno Albanci kot celota ne čutijo: Mislim, pravoslavni ali katolik jim je važnejši nego narodnost.

Po suspenziji konference.

DEMARCHE VELEVLASTI.

Carigrad, 9. januarja. Poslaniki velevlasti še dosedaj niso dobili od svojih vlad nikake instrukcije glede posredovanja o miru.

POSLANIŠKA REUNIJA.

Pariz, 9. januarja. »Temps« poroča iz Londona: Na današnji seji poslaniške konference je francoski poslanik Cambou odločno zagovarjal stališče, naj se egejski otoki izročijo Grški.

TURŠKI DEMENTI.

Carigrad, 9. januarja. Uradno se dementira vest, da bi Turčija sama zahtevala intervencijo velevlasti.

NOVE INSTRUKCIJE.

London, 9. januarja. Turški in bolgarski delegati so dobili od svojih

vlad nove instrukcije. V instrukcijah se nahaja tudi poročilo o pogajanjih med generalom Savovom in vojnim ministrom Nazijem pašo.

MIROVNA IN POSLANIŠKA KONFERENCA.

London, 9. januarja. Po današnji seji poslaniške konference so obiskali nekateri balkanski delegati nemškega in avstrijskega poslanika. Ob 11. uri dopoldne je dr. Danev posetil poslanika kneza Lichtnowskega.

PRIVATNA POGAJANJA.

Carigrad, 9. januarja. V uradnih turških krogih se zatrjuje, da se med turškimi in balkanskimi delegati vrše pogajanja privatnega značaja. Ako bi do konca tega tedna ne prišlo do sporazuma, bodo turški delegati zapustili London.

BOLGARSKA IN RUMUNIJA.

Bukarešt, 9. januarja. Predsednik bolgarskega sobranja in predsednik bolgarske delegacije dr. Danev noče več sodelovati v bolgarsko-rumunskih pogajanjih, ker je že preveč zaposlen z drugimi političnimi akcijami v Londonu.

UREDITEV BODOČE SRBSKO-BOLGARSKE MEJE. SESTANEK PAŠIČA IN GEŠOVA.

Belgrad, 9. januarja. Govori se, da se je srbski ministrski predsednik Nikola Pašič na povratku iz Skoplja, sestal v Nišu z bolgarskim ministrskim predsednikom Gešovom, ki je bil v Belgradu in se razgovarjal s kraljevim tajnikom. Izmed ostalih vprašanih, ki se imajo rešiti, je predvsem vprašanje Velesa in Prilepa.

Belgrad, 9. januarja. Bolgarski ministrski predsednik se je sestel včeraj v Nišu z ministrskim predsednikom Pašičem, ki se je vračal iz Skoplja. Od Niša sta oba državnika potovala do Belgrada in konferirala. V Belgradu je Gešov posetil ruskega poslanika Hartwiga, a pozneje je konferiral s kraljevim tajnikom dr. Jankovičem. Zdi se, da bo Gešov nadaljeval potovanje na zapad, da informira velesile o sedanjih pogajanjih. Vprašanje Bitolja se lahko sma-

Sultan Mehmed piše pismo turškim poslanikom v London.

Karkoli premišljuje si izgovore zmišljujem, vedno jih je še premalo, slabo se bo to končalo.

Pisal mi je Rešid-paša, da z odgovorom odlašaj, kaj da naj bi odgovoril — to se vpraša, to se vpraša. Rešid moj je modro storil, diplomate bo spokoril, da se spolni volja naša.

V Londonu vsi diplomati bodo morali zaspati, predno jim odgovor damo — dobro varati jih znamo.

To že davno dobro verno popustiti mi ne smemo — naj nam drugi popustijo, če si vojne ne želijo.

Odrina, otokov, Krete ne pustijo naše čete. Misel ta nam v glavo sili, da preveč smo popustili.

Pravzaprav je to nasilno, da so nam dežele vzeli, bilo bi najbolj pravilno, da bi vse še mi imeli.

Sandžak, Skoplje, Drač, Valona, Bitolj, Odrin in Janina in Solun; ti vseh mest krona, to vse naša je lastnina. Kdo ima pravico vzeti, kdo ima to moč na sveti?

Zato pravim: Rešid-paša naj še toliko odlašaj, da iz Azije se snide vsa armada vrta naša — potlej naj, kar hoče, pride.

Vojske vsi se bodo zbalii in nam rajši kaj pridali nego da za košček mali bi se z nami vojskovali.

Moja misel je zdaj taka, Rešid-paša naj počaka, če pa kdo odgovor hoče — reče naj, da ni mogoče.

Mnoga leta nam služila ta politika je prava, zdaj pa dobra bi ne bila — Sultan, ti si zvita glava!

Torej pišem Rešid-paši: »Ne popuščaj diplomatom, rajši z vojno jih zastraši, mir bodo plačali z zlatom.«

Mehmed V.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovi ulici številka 3

je od 1. januarja 1913

zvišala obrestno mero za vse — stare in nove — hranilne

vloge na

4½ od sto.

Rentni davek od obresti plačuje sama.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V sencu jezuita.

(Dalje.)

»Mrtev še ni čisto.« Je rekel Monklar.

Vzravnal se je, išoč z očmi okrog sebe.

Na mizi je zagledal pisalnik in papir; zapisal je par besed na list papirja in ga izročil Trikotu, rekoč: »Pojdi in reci nemu konjenikov, ki so me spremili, da naj nese to — le v Luvr, zbudí nemudoma kraljevega ranocelnika in ga privede semkaj.«

Trikot je izginil. Monklar je sedel v naslonjač, kjer je sedel Lojola, ko se je razgovarjal z Lantnéjem.

Minila je dolga ura; veliki profos je sedel ves čas nepremično in premišljal, oči uprte v Lojola. Zdajci pa so se začeli koraki po stopnjicah. Pojavil se je Trikot, pred katerim je stopal debel mož zabuhlega lica, sopihaje od nagle poti. Bil je ranocelnik Franca I.

»Bogme, gospod grof,« je dejal »ničesar nisem bil manj željen kakor vašega povelja.«

»Kraljevska služba!« je dejal Monklar suho.

»Za kaj gre?«

»Poglejte!«

Monklar je pokazal s prstom na španjolskega meniha

»Kdo je ta človek?« je vprašal ranocelnik.

»Ne poznate ga? No, tem boljše! Zadovoljite se s tem, da je mož izkupil, kakor vidite, čeden sunek z mečem.«

Ranocelnik ga ni več poslušal. Pokleknil je k Lojoli in začel pregledavati rano, ki jo je bil razgalil že Lantné. Preiskavanje z železnimi sondami ni izvabilo ranjence, ležečemu v popolni nezavesti, niti enega vzdihljeja. To delo je trajalo deset dolgih minut. Monklar se je bil med tem vrnil na svoj prostor v naslanjaču, Trikot pa je držal svetilko in svetil zdravniku.

»Naj bo kdor koli,« je zaključil ranocelnik naposled, »ta vitez mora imeti dušo priklenjeno k telesu. Sicer na je imel neverjetno srečo. Sklonite se bliže, gospod grof.«

Monklar je pristopil in se sklonil.

»Glejte,« je nadaljeval ranocelnik, »ali vidite to kepo krvi, ki se je strdila na ustju rane? Ravno ta kepa je rešila ranjenca. Brez nje bi ob tej uri ne bilo več kapljice krvi v telesu. Ako ozdravi, ne bo trajalo dolgo.«

»Ako ozdravi? Ali mislite, da bo živel?«

»Zdaj še ne vem ničesar. Dajte, pomagajte mi ga prenesti. Ali je kaka postelja v tem stanovanju?«

Monklar je odprl na slepo sre-

čo vrata, ki so vodila v sosednjo sobo.

»Tukaj,« je dejal.

Res je bila to Lojolaova spalnica, pehišstvo je bila majhna, trda postelja, nje edini okras slika Bogorodičina, ki se je bralac še spominja.

Ranocelnik je prijel ranjenca za rame. Trikot za noge. Položila sta Lojola na posteljo, ne da bi bil dal znamenje, da je še živ.

»Napravim mu obvezo,« je rekel ranocelnik in se spravil takoj na delo ter mu začel izpirati rano.

Hlad je morda oživil Lojola, zakaj odprl je oči in zavzdihnil; a takoj nato se je spet pogreznil v svojo letargijo.

Okrog tretje ure se je ranocelnik poslovil, rekoč, da za zdaj nima več časa ukreniti tukaj in da se vrne drugi dan.

»A kdo ga bo čuval dotlej?« je vprašal.

»Jaz!« je odgovoril Monklar. Ranocelnik je odšel ves začuden, Monklar pa se je nastanil v svojem naslanjaču za čez noč.

Ko se je svitalo, je začel ranjenec zamolklo stokati.

Veliki prašus je naglo stopil k postelji, nadejaje se, da mu Lojola pove kako besedo.

Toda menih ni odprl oči, le ječal je, dokler se ni vrnil ranocelnik, obnovil mu obvezo in mu dal piti zdravilo, ki ga je bil prinesel s seboj.

Ura je bila nekaj čez poldne.

Takoj po tej novi operaciji je ranjenec odprl oči; razumen pogled se je zasvetil v njih in se ustavil na velikem profosu.

V tem pogledu je bila radost in tesnoba ob enem.

»Ali vam je prav, da me vidite?« je vprašal Monklar.

Ranjeneč je pokimal z glavo, da je v resnici srečen, ker vidi velikega profosa.

»Kakšnega se čutite?«

»Močnega!« je odgovoril Lojola.

In dasi je izrekel to čudno besedo z glasom, slabotnim kakor dih, je zvenelo v nje neomajno prepričanje in strašna sila volje.

»Ali morete govoriti?« je prašal Monklar skrbljivo. »Samo z eno besedo mi odgovorite na vsako vprašanje. Kdo vas je ranil? Ali je bil rokovanjavec z imenom Lantné?«

»Da!« je rekel Lojola začuden.

»Zakaj vas je hotel ubiti?«

»Doleti!«

Ta beseda je govorila toliko kakor cela dolga razlaga.

Veliki profos je bil razumel popolnoma.

Toda Lojola je uprl vanj nov pogled, poln tesnobe.

Poznalo se mu je, kako naporno se trudi govoriti.

»Ne vznemirjajte se,« je rekel Monklar, »saj sem razumel. Ta Lantné ima svoje zveze s tiskarjem in si je mislil, dasi po krivici, da ste vi povzročili Doletovo aretacijo.«

Osvetlil se je. Poučen sem o vsem, kakor vidite. A to še ni vse, kaj ne, da ne? Povedati imate še nekaj drugega?«

»Da.«

»Ali vam je nemara kaj takšnega rekel, da bi mi radi ponovili?«

»Po...oblastilo!« je zamrmral Lojola s skrajnim naporom.

»Pooblastilo!« je zaklical Monklar.

Lojola je pokazal s pogledom svoje prsi.

»Imeli ste pooblastilo? tu? v jopiču?«

Lojola je pritrdjevalje zaprl oči. Ranocelnik je z rahločutno opreznostjo pobrskal po jopiču.

»Tu ni nobenega papirja,« je izjavil nazadnje.

Blink gneva se je zasvetil v Lojola vilih očeh.

»Kdo je bil podpisal tisto pooblastilo?« je vprašal Monklar.

»Kralj!«

»A kje je veljalo pooblastilo?«

»V Konsjeržriji!«

»Ah! Imeli ste pooblastilo, da greste k Stefanu Doletu?«

»Da!«

»Zdaj razumem vse!« je kriknil Monklar. »Lantné je moral izvedeti, da imate tisto pooblastilo. Prišel vas je umorit, da bi se ga polastil! In zdaj ga ima! In dvoma ni, da ga je že izbral!«

»Tecite!« je velel menih z naporom poslednjih sil.

Nato se je onesvestil.

tra kot rešeno: Bitolj je prepuščen Bolgarom.

NOVI MESTNI STATUTI.

Belgrad, 9. januarja. »Štampa« poroča: Bitolj, Kumanovo, Novi Pazar in Plevlje so povzdignjeni v okrožna mesta. V Bitolju je ustanovljeno okrožno sodišče.

VPRAŠANJE ALBANSKIH MEJ.

Petrograd, 9. januarja. Minister za zunanje zadeve Sazonov je imel s tukajšnjim avstrijskim poslanikom že parkrat razgovor glede vprašanja omejitve Albanije. Pogajanja so bila dosedaj brezuspešna. Najvažnejše je vprašanje Skadra, kjer ima odločilno besedo Italija. Ako bo rimski kabinet vstrajal na stališču, da ima Skader dobiti Črnogora, potem se bo to tudi zgodilo.

PORTA JE PRIPRAVLJENA ODBITI DEMARCHE VELEVLASTI.

Carigrad, 9. januarja. Porta je pripravljena, odločno odbiti vsaki demarče velevlasti.

NOVAKOVIČ O UMAKNITVI SRBSKIH ČET S PRIMORJA.

Pariz, 9. januarja. Srbski delegat Novakovič je izjavil zastopniku »Matina«: Mi hočemo izprazniti ne samo jadransko obal, ampak tudi celo področje zapadno od Jezera in Drina, ker mora to področje pripasti bodoči Albaniji. Izjavljamo pa, da zahtevamo z vso odločnostjo ona mesta, katera je naša vojska okupirala vzhodno od Drina, kakor n. pr. Prizren in Dibra.

TIFUS V SRBSKI VOJSKI.

Solun, 9. januarja. V srbski vojski razsaja tifus. V Belgrad je dospelo več italijanskih zdravnikov.

KRALJ PETER BOLAN.

Belgrad, 9. januarja. Kralj Peter je povodom pravoslavnega Novega leta odpoval vse sprejeme, ker je indisponiran radi stare reume in leži v postelji.

Iz Zelene jame.

Največja nevarnost in najbolj pereče vprašanje v moščanski občini je torej rešeno. Drevesa so odstranjena, kar jih še ni, ta pridejo na vrsto. Moščanska občinska sekira je nabrušena in drevesa se pred njo tresejo. Kakor bolnik na smrtni postelji, ki se bori z življenjem in smrtjo, tako se borijo mlada drevesca, ki so nedolžna, da stojijo na tem meštu. Prošnja, da bi Vas rešila, ni bila uslišana, vandrala je v koš, obsojena ste na smrt. Tako sta govorila srce in pamet najbolj modrih naših občinskih očetov. Da pa v glavah teh modrih občinskih svetnikov ni izginilo sovraštvo do svojega bližnjega soobčana, so pokazali v torek dne 7. t. m. v Zeleni jami. Že precej zgodaj tega dne so prišli možje, ki so bili oboroženi z vsem potrebnim orodjem, da odstranijo s tega mesta to nevarnost, ki nam že toliko let dela take preglavice. Takih obsojencev je v Zeleni jami sedaj precej veliko. Ko jih je že precej padlo v tem boju, prikoraka popoldan sodni dvor obstoječ iz štirih občinskih očetov in zraven pa še občinski mož postavbe. Ker je pa bilo tisti dan v Zeleni jami še precej mirno, izvrševali so svoje delo naprej. Mož precej majhne in suhe postavbe imel je veliko suktno, človek bi mislil, da je kak franciskajnar, no, pa njegove študije so bile vse kaj drugega. Še le ko je pognil vrstico iz

žepa in začel s to vrstico meriti cesto, se je moglo na prvi pogled videti, da je izučen v inženirski praksi.

Ko so premerili ves prostor, se je premikal ta sprevid dalje do drugih sumljivih objektov. Stopali so polagoma in toliko bolj trdno, njih stopinje so se vdirale globoko v zemljo, mislili so si: to naj bo naš sled. Ulice so bile prazne. Tu in tam je bila videti, kaka človeška postava, ki je kukala izza okna kake hiše. Ko so videli, da je njih sprejem tako klavrn, potegnili so si klobuke na oči in tako žalostno korakali od hiše do hiše, sramovali so se svoje lastne sence. Mislili so, da jim bode ljudstvo vpilo »Hosana, Hosana«, ali zmotili so se. Ljudstvo v Zeleni jami so hoteli prvočirati in to se jim ni posrečilo, ker so se jih posestniki popolnoma izognili. Ko je stopil mož postavbe v hišo gospe Vidmar, je zaklical: »Mir Vam bodi, mi smo prišli podirati vašo drevesa, ki stojijo na Vašem svetu, mi smo tako sklenili in mirna Bosna.«

Zupanu, ki je komaj zasedel županski stolec, se mu ni izplačal trud, da bi se tudi predstavil, mislil si je: Naj bo zadovoljna, da sme plačati davek in tako stanovati pod svojo streho, drugače ji podermem še hišo. Pred nekaj dnevi so brali v »Dnevu« da so v Zeleni jami cerkvene orglje in tako so si mislili: »Mi smo dobri muzikanti in bodemo orglali po celi Zeleni jami, — Mavsar in Podobnik bosta vlekla meh, Oražem in Orehek bosta pa pritiskala na piščalke, in tako bode Zelena jama plesala, kakor bomo mi piskali.

Mavsar in Podobnik sta bila socialista, midva sva pa zmiraj enaka, sedaj smo pa vsi enaki; tako so godli na svoje orglje, seveda Zelena jama ni vsa plesala, ker ni znala takega plesa.

V tem hipu se oglašil Šembrekova nevesta in ko bi bil Mavsar bolj mlad, bi se bil takoj oženil.

Gospa Vidmar, ko so ji podrli pred dvema letoma ograjo in tako napravili okroglo 500 K škode, je od žalosti zbolela. Od tistega časa leži še do danes v postelji bolna, da bi ji pa njeno življenje kakor hitro mogoče skrajšali, so ji za nameček letos vzeli še svet, in na njenem svetu rastle drevesa poruvali.

S tem si niso mislili, da bi oleskali cesto in jo tudi uredili. Mislili so le, da bodo s tem pripravili dotičnega v še večjo škodo, mislili so, da se bo stvar zapletla v veliko pravdo in tako bi dali zaslužek kakemu svojemu pristašu. Ker pa je Vidmar neustrašen nasprotnik Oražemovega sistema v Mostah, zatorej ni od strani Oražma pri njem nobenega pardaona.

Tako se godi tudi slehernemu naprednjaku, v Mostah.

(Konec prih.)

Dnevni pregled.

Za obmejne vojake so zbirali zadnje čase po Avstriji. Graški »Tagblatt« se sedaj zelo jezi, da slovanski denarni zavodi in slovanska mesta niso prispevala. »Zastonj bi iskali — piše — med darovalci kako češko občino, kakega odličnega češkega politika, kako slovansko hranilnico, kako slovansko korporacijo — ravno tako ni nobene hrvaške občine, hrvaškega društva ali kaj enakega... Isti krogi pa so — (piše Tagblatt) ko je nastala vojna napeli vse moči, da so zbrali bogate darove za črnogorski in srbski rdeči križ — in ne le, da so tja denar poslali — ampak so pri tem dali tudi dobro čutiti svoje misli in so s tem

pokazali, kako mislijo o svoji lastni državi — dočim za obmejne vojake nimajo vinarja. — Mesto Praga — ki je večkrat v denarnih stiskah, ima pa vedno dovolj denarja za slovanske slavnosti in za dragocene stavbe — se je pri zbirki za avstrijske vojake odlikoval na ta način — da ni ničesar dala... In niti ena češka občina ni storila drugače.« Tako zdihuje »Tagblatt«. Mi pa pravimo: za obmejne vojake naj plačajo oni nemški žurnalisti, ki so s svojimi lažmi zakrivali napetost med državami. Oni naj plačajo zdaj onih 700—800 milijonov, ki so šli za razne priprave na meji. Če pa nemški žurnalisti nimajo denarja, kaj pa delajo tako bojno razpoloženje. Vojno bi delal vsak — ampak plačati!!! Kaj pa tisti gospodje, ki niso znali političnih situacij drugače reševati, kakor s Prochaskami! Ti naj darujejo. Slovenci imamo veliko preveč narodnega davka, ker si moramo sami izdrževati svoje šolstvo. Zato nam primanjkuje za druge stvari. Saj bomo itak pri davkih morali zopet plačati delež, ki bo prišel na nas — zato ne vemo, kaj »Tagblatt« javka, Seveda »Tagblatt« bi rad zopet nekaj povedal. Vemo, vemo. Tu je bila lepa prilika za one, ki hočejo, da pokažejo svoje ponižne želje — in svoje ime. Saj je nekdo postal že baron, zato ker je dal itd. Torej graški gospodje, le pomirite se in skušajte z bogatimi darovi popraviti škodo, ki ste jo napravili državi. Ako ste znali v imenu patriotizma delati prej, delajte tudi sedaj. Ako bi bilo po naše, bi ne bilo nobenih stroškov.

Jugoslovansko vprašanje in avstrijski Jugoslovanci. Pod tem naslovom je napisal Fran Terseglav v belgrajski »Straži« članek, v katerem razlaga stališče slovenskih klerikalcev nasproti Srbiji. V članku pravi: »Slovenci... so vedno zagovarjali prijateljstvo s srbskim narodom...« Ali se spomni g. Terseglav štiri leta nazaj? Kaj pa klerikalne denunciacije glede srbofilstva? Kdo pa je najbolj grmel proti Srbom? Kdo je pomagal avstrijski vladi na jugu? Ali ne slovenski klerikalci? Terseglav tolaži Srbe, naj ne zamerijo Slovincem, da so bili leta 1908. tako... Bilo je dobro, da ni takrat prišlo do vojne. Tudi — pravi — naj nam Srbi ne zamerijo, da smo proti veliko srbski ideji — ker le v silni Avstriji moramo rešiti svoje pozicije. Tako modruje Terseglav nekako v imenu Slovencev. Mislimo, da nišo vsi Jugoslovanci in niti vsi Slovenci istega mnenja. Mislimo pa, da bi bilo dobro zbrati skupaj vse, kar je »Slovenec« in S. L. S. od leta 1908. pisal proti Srbom, da bi imeli v Srbiji priliko spoznati — (ako tega še ne vedo), kakšna je »slovenska pučka (narodna) stranka«. — Da ne bo Terseglav dajal Srbom tako »temeljnih« informacij o Slovincih smo ukrenili vse potrebno.

Boj glede jezikov na srednjih šolah ni samo pri nas ampak tudi drugod. Toda to vprašanje se rešuje v zvezi z javnostjo. Tako je »Česky dennik« v Plzni otvoril javno debato o tem, ali naj bo nemščina na srednjih čeških šolah obligatni predmet ali ne. Dopisniki so se že začeli oglašati. Tudi pri nas bi bilo dobro na ta način slišati mnenje starišev.

»Učiteljski Tovariš« priobčuje v današnji številki seznam onih učiteljev in učiteljic, ki jim je deželni odbor »po prevednosti podelil draginske doklade«. Opozorjamo javnost, da si ogleda ta seznam. Izmed

učiteljstva, ki ni še prodano »Slovenski zvezci«, je prejel samo 112 učiteljev in učiteljic 10% draginske doklade, dočim je dobilo 253 slovenskih in slovenskarjev 25% in 20% doklade. Odločno napredne učiteljice in učitelji so vsi prezrti.

Rektorat dunajske tehniške zadržuje prošnje slovenskih dijakov za ustanove. Rok za razpisane dijaške ustanove je potekel že meseca novembra, a prošnje še danes ni pri deželni vladi v Ljubljani. Prosimo merodajne kroge, da napravijo red.

Javne ceste in trgi v Idriji. Iz Idrije nam pišejo: V Idriji so vse glavne ceste in trgi last c. kr. rudniškega erarja. Deloma je doslej te ceste oskrbovala mestna občina, deloma jih je oskrboval erar sam. Sedaj pa je ukazalo ministrstvo javnih del, da mora od 1. januarja 1913 za oskrbo cest in trgov skrbeti rudniški erar sam. Ni nam znano, zakaj je ministrstvo izdalo to odredbo, ne vemo tudi, zakaj ni tega že doslej opravil erar, nego mu je morala tlačaniti občina. Mestna občina gotovo tudi posled ne bo dopuščala, da bi ne imela nobene besede glede na red in snago po cestah in trgih. Zanimarjenosti, kakor se že sedaj opažajo na eraričnih cestah, ne bo doprščala.

Pošta v Idriji. Iz Idrije smo prejeli več pritožb, da sedaj v zimskem času uradnih poštinskih prostorov ni ne kurija, da morajo stranke in uradniki v pravem pomenu besede prezebat. Ali zato plačujemo vse poštne pristojbine? Kako naj uradniki delajo, če jim ozebajo prsti? Opozorjamo pošto ravnateljstvo v Trstu, naj takoj odpravi ta kričeči nedostatek!

Pozor turist! V nedeljo dne 21. t. m. je žegnanje na Kumu. Ondi je ta dan licitacija finih dolenskih krač. Kum (1219 m) zasluži vse več pozornosti od strani občinstva kot jo ima. Razgled s te primeroma nizke gore je izredno lep in obsežen; zlasti pa je v zimskem času krasen. Pot ni težka in zveza z Ljubljano je najugodnejša. Za zimski šport se voren jako pripraven. Hrvatje se vozijo s skiji in sankami, da jih je res veselje gledati. Več prinese prihodnja števa. »Planinskega Vestnika«.

Kalski ban.

Izjava. Glede na dnevno vest, priobčeno v »Dnevu« števa 373 z dne 9. januarja 1913, dovolite gospod urednik, naj konstatujem resnici na ljubo, da nisem bil pri volitvi dveh izvedencev in njihovih namestnikov izmed učiteljstva v c. kr. okrajni šolski svet ložaški kandidat nobene stranke. Zakaj me je volil g. Oswald ter drugi tovariši in tovarišice, mi ni znano. Tozadevno nisem govoril z njimi nobene besede. Mogoče bo vedel o tem kaj g. Oswald. Sploh pa izjavljam, da nisem sedaj pripadnik nobene politične stranke, ampak samo učitelj. — Grahovo pri Cirknici, dne 9. januarja 1913. Josip Kobal, šol. voditelj.

Tat in vlomilec v cerkveno puščico. Pekovski pomočnik Alojzij Fuchs iz Šent Vida na Štajerskem je poveril te dni svojemu mojstru 20 K, ki jih je dobil za prodano pecivo. Da bi nadomestil poverjen denar z drugim je prišel na nesrečno idejo, da bi vlomil v puščico v farni cerkvi v Šent Petru pri Gradcu. Predvčerajšnjem zjutraj je videl cerkvenik v omenjeni cerkvi, kako nese Fuchs veliko culo iz cerkve. To se mu je zdelo sumljivo in zidar Franc Reiter, kateremu je cerkvenik sumljivoga človeka pokazal, je

šel za Fuchsom, ko je prišel ta na polje, je puščico razbil, da bi prišel tako do denarja. Toda kako veliko je bilo njegovo presenečenje, ko je spoznal, da je puščica prazna. Cerkovnik jo je namreč dan popreje izpraznil, ker se je nabralo v nji o praznikih veliko denarja. Ko je Fuchs videl, da se je hudo zmotil, je vrgel puščico proč. Dolgoprstnega so še isti dan prijeli orožniki in ga izročili sodišču.

Nesreča na železnični progi. 27-letni železnični delavec Franc Leitgeb je padel predvčerajšnjem pod drdrajoč voz, ki ga je podrl na tla, in mu odtrgal levo uho. Leitgeb je zadobil pri tem tudi poškodbe na hrbtu. Odpeljali so ga z rešilnim vozom v graško deželno bolnišnico.

Pretep. V Oplotnici so popivali te dni posestnikovi sinovi Franc Gričnik, Lojze Košir, Jože Golob, Jurij Brglez in Lojze Lubej. Med Gričnikom in Koširjem je obstajalo že dalje časa sovraštvo zaradi nekega dekleta. Zato je prišlo med njima do prepira in pretepa, katerega so se udeležili tudi ostali trije fantje. Ker pa gostilničar ni bil čist, nič zadovoljen, da se v njegovi gostilni pretepa, in razsaja, je postavil vročekrvne fante pod kap. Bitka se je nadaljevala zunaj gostilne. Med pretepom je dobil Lubej nenadoma tako močan udarec s polenom po levi roki, da se mu je ta zlomila. Gričnik, Košir in Kolar, ki je pozneje prihitel na mesto pretepa na pomoč, so dobili več ran z nožem deloma v roko, deloma v hrbet. Poškodbe so bile smrtno nevarne. Slednjič so se začeli fantje še kameljati med seboj, pri čemur sta bila Brglez in Golob težko ranjena. Šele orožništvo, ki je prišlo na mesto pretepa, je napravilo temu konec.

Majhen vzrok, velike posledice. Mizarski pomočnik Jožef Rotar in Anton Kerkovec oba iz Hrastnika sta se te dni po kosilu v šali prepirala. Poslednji je pilil prvega z vodo. To je Rotarja zjezilo in se je hotel vreči z odprtih nožem na Kerkavca. Pri tem pa se je izpodtaknil in padel na odprt nož, ki se mu je zasadel v rebro. Težko ranjenega Rotarja so odpeljali v bolnišnico.

Več šolskih učenk spolno zlorabil. Orožništvo je aretiralo in izročilo sodišču mizarskega pomočnika Ivana Pintarja iz Celovca, ki je bil na sumu, da je spolno zlorabil več mladoletnih šolskih učenk.

Ruski policijski uradnik kot tatovi. V Gouvernementu Jekaterinavslav se je vpletala te dni sodna preiskava proti 50. policijskim uradnikom, ker se je dognalo, da so bili v zvezi z različnimi tatinskimi družbami in roparskimi tolpami. Neki stražnik, ki je bil v zvezi s policijskimi uradniki in katerega je policija zasledovala, je zbežal v neko cerkev in je tam izprožil iz samokresa več streljav na svoje službene tovariše katerih je bilo vsled tega več ranjenih.

Umor cele rodbine. V bližini posestva Rungeuwalde so predvčerajšnjem našli ljudje gnilo truplo nekega moža in neke ženske. Trupli sta bili zametani s slamo. Kakor se je dognalo, je šlo tu za mitniškega paznika Kališa in za njegovo 16letno hčer. Orožniki so šli nato v Kališevo stanovanje. Trkali so najprej na vrata, ker jim ni nihče odgovoril, so vlomili vrata, vendar niso našli nikogar v hiši. Rodbina je obstajala razun obeh mrtvih tudi z gospodinjo, Kališeva žene in s petletne hčerke, ki pa sta izginili brez

M. ARCIBAŠEV:

Upor.

Kozava je rekla nekaj zelo tiho. »Kako?« je boječe zaprašala Saša.

»K meni ne pride nihče... dobro vem,« je ponovila kozava s čudnim izrazom, deloma hudobnim, deloma zasmehljivim.

Saša je široko razprla oči, gledal s sočutjem na njen široki hrbet in ni vedela, kaj bi rekla.

»Vi nimate nikakih sorodnikov... nič?« je vprašala neodločno.

Kozava je molčala nekaj časa.

»Kako da ne... Kolikor hočete... Trgovci, bogati; rodne brate in sestre imam...«

»Pa kako da ne?...«

»Tako...«

Kozava je izgovorila to z besnostjo in obmolnila.

Tedaj pa so vrata zopet zaškripala, in ko se je Saša naglo okrenila, je gledala rumena glava naravnost nanjo. Nekaj je vzdrhtelo Saši v prsni, podobno nejasnem, povsem neopredeljenem, toda pestro-veselem upanju.

»Kozodojeva... k vam...« je izpregovorila nadzornica.

Saša je planila pokoncu in srce ji je močno zatoklo. Toda zakaj se ji je zadelo, da je to najbrž pomota.

»K meni?« je zaprašala s trgajočim se glasom in se nasmehnila neverjujoče.

Pred njo so šinili vsi znani obrazi iz javne hiše.

»K Vam, kajpa«, je odgovorila nadzornica z nedolžnim naglasom in ni odšla, kakor preje, temveč je čakala med vrati, da je šla Saša mimo nje.

Njen obraz je bil takšen, kakor da gleda Sašo prvokrat in se čudi nečemu in ne verjame. A Saši se je zdelo ves čas, dokler je šla po koridoru, da ji kriknje vsak čas, že naslednji trenotek: »Kam pa?... Ali si zares misliš, da je k tebi prišel kdo? Poberi se nazaj.«

Toda nadzornica je šla molče zadaj in močno potrkavala s petami.

Se povsem preplašeno in neodločno je stopila Saša skozi odprta vrata v sprejemno sobo in ni mogla prvi trenotek ničesar razbrati razen tega, da so v sprejemni sobi tri okna, da stoji tu črni stoli, se svetijo tla in da je v sobi mnogo ljudi.

A brž so ji našle oči študentovsko uniformo in znan ji obraz. Kakor da jo je nekaj zazibalo; vse se je zavrtelo pred njenimi očmi, vtrepetalo in se v hipu razbežalo, — in zapustilo na vsem svetu samo en nalhano zardeč, čudno lep in brezkončno mil obraz, smehljajoč se nad trdim, modrim ovratnikom.

Študent se je nenaravno nasmehnil in naredil nekaj korakov njej nasproti.

»Pozdravljen...«, je spregovoril neodločno.

Saša je hotela odgovoriti, a je samo zasopla — in komaj, a še to kakor skozi megle, razumela, da ji on moli roko. Nerodno in raztreseno mu je podala svojo; zardelo se ji je, kakor da ji je zaspala roka, tako nerodna in težka ji je postala.

»No, kako pa... sediva...« je rekel zopet študent in prvi stopil v kot in sedel.

Saša je urno sedla zraven njega, toda nekako s strani, tako da ji je bilo neudobno, in jo je polagoma pričelo celo boleti, a ona ni opazila tega.

Vsi so gledali na njo in na študenta z radovednostjo in nedoumevanjem; zakaj k dekletom v to zavetišče, bivšim prostitutkam, niso nikoli prihajali takšni ljudje. Samo blondinka Ivanova se je smehljala in mežikala z očmi na lepega študenta.

Študent je gledal na Sašo zmeden in se trudil na vso moč, da ne bi pokazal te zmedenosti; ni vedel s čim bi začel, pojavila se je celo že misel:

»Čemu sem neki prišel?«

A takoj se je spomnil, da opravlja plemenito, dobro delo, in to ga je obodril. Celu navaden samozave-

sten izraz se je zopet pojavil na njegovem obrazu.

»No, torej zdaj ste na novem potu!...« je začel patetično in skoro nezavestno z vsem zglasom, naglasom besedi, nalahko se smehljajočim in dobrotinim obrazom kazal vsem, da on osebnoma nima in ne more imeti ničesar skupnega s to žensko, a to, da je prišel tsem, je le njegova dobra volja, brezmejno tuja vsem predsodkom lastnega »jaza«. A zdelo se mu je, da je to vse premalo znano in razumljivo drugim; zato je želel, da jim to izrečno pokaže.

Saša se mu je zdelo v nelepi ne-navadni obleki, ne skodrana in ne podrisana, skoro neznanja in veliko manj prijetna po obrazu in po postavi.

»Da«, je rekla Saša s takim glasom, kakor da ji tiči v ustih nekakšna lepljiva, težka masa.

»No... to je zelo lepo«, je rekel študent še glasneje in še dobrohotneje; ko je ogledoval Sašo, je začutil, da mu je nekako žal, da je Saša postala tako groba in neprijetna.

»Pravzaprav pa je Saša tudi tako še čisto čedna«, se je skušal potolažiti, a ko se je ujel pri tej misli, se je razsrdil sam nase: »Kakšen podlež sem vendar!«

Toda ta misel ni bila odkritosrčna, zakaj globlje od vsega na svetu je bil uverjen, da on ni podlež. A

vendar se mu je zdelo tudi tako očitno potrebno, zato da bi postal boljši in plemenitejši.

»Ako bi vam bilo česarkoli potrebno, le povejte,« je nadaljeval hlastno, »to se pravi, napišite... zato ker jaz morda... ne bom kmalu... ali pa... Sploh pa vam dam naslov... za vsak slučaj... tu...«

Hlastno je izvlekel iz žepa Saši zelo dobro znano denarnico in vzel iz nje vizitko.

Saša jo je vzela boječe in jo držala v roki, ne vedoč, kam naj jo देने, in kaj naj reče.

»Hvala...« je zamrmrala.

»Dimitrij Nikolajevič Roslavljev,« je prečitala mehanično z jednim očesom.

A mahoma je pomislila Saša z grozo, kakor da jo je kdo udaril po glavi:

»Kaj pa počnem... saj bo vsak čas odšel!«

In spregovorila je hlastno in zmeden:

»Jaz sem vam zelo, zelo hvaležna... da ste me... iz tistega življenja...«

»No da, no da...« jo je prekinil hitro študent, ves zardel, a že vsled vsečnega čuvstva, prijetnega in skromno-ponosnega. »Vzemite mi... da sem vam iskreno želel dobrega in... Še želim, in da sem vsekdar pripravljen...«

sledu. Sodi se, da je umiril celo rod-
bino hlapec, ki je pri nji služil.
Rodbina se je namreč hotela te dni
pejlati na neko svatbo in je vzela s
seboj večjo svoto denarja. Hlapec
pa je najbrže s tujo pomočjo celo
rodbinu umiril in jo oropal. Hlapec
je na to izginil in nihče ga ni več
videl.

Drama ljubezni. V okolici Klein-
münchena blizu Linca je ustrelil te
dne vlakovodja J. Schimmel svojo
20letno ljubico, na kar si je pognal
še sam kroglo v glavo.

Velika nesreča v Rimu. Na Via
del Tritone se je zgodila predveče-
rajšnjem jutraj velika nesreča. Del-
neke hiše se je namreč podrli. Dr-
žavni podtajnik Falcioni in zastop-
niki uradov so takoj prišli na mesto
nesreče. Doselej so izpod kupa raz-
valin dobili 11 mrtvecev. Rešilno
akcijo vodi osebno minister javnih
del in njegov državni tajnik.

Grozen samomor z dinamitom.
V Etoges nedaleč od Epernavja je
izvršil 26letni delavec Kajetan Val-
encem na Novega leta dan strašen
samomor. Že ob osmih jutraj se je
pečal s tem, da si je dal na prsa
dinamitno patrono, katero je nato
prižgal. Patrona se je raztretila,
vendar ni nesrečneža usmrtila, amp-
ak ga samo močno ožgala. Obu-
pani samomorilec je nato vzel nož
in se je z njim dvakrat sunil v tre-
buh. Sosedje so videli, da je ves
oblit s krvjo, on pa jim je rekel, da
to nič ni in si je šel k vodovodu iz-
miti kri. Nato se je vrnil domov,
preoblekel se je in šel zopet ven.
Kakih dve sto korakov od svojega
stanovanja se je oprl na zid in je
ytaknil v usta veliko dinamitno pa-
trono z dolgo prižgalno vrvico, ka-
tero je takoj prižgal in mirno čakal
razstrelitve. Kmalu se je zaslišal
grozen pok. Vsi sosedje so prihiteli
na mesto nesreče. Našli so na kosce
raztrgano truplo nesrečneža Valen-
cina. Glava mu je bila čisto otr-
gana od života in ušesi sta ležala
kakih trideset metrov od mesta ne-
sreče. Ostalih delov glave niso mo-
gli najti. Nesrečnež je izvršil ta gro-
zni samomor v navalu blaznosti.

Iz zgodovine polmeseca. Čeprav
se sedaj splošno smatra polmesec
za odznak mohamedancev, so ga
vendar rabili prvotno kristjani. Pol-
mesec je bil odznak bizantinskega
cesarstva in vzhodne cerkve, in
Turki so ga sprejeli za znamenje
zmage, ko so vzeli Carigrad leta
1453. Pred tem se je nahajal pol-
mesec pogosto na grbih in orožju
angleških viteзов in še leta 1464. je
Fené, anžuški vojvoda ustanovil vi-
teški red, ki je imel za odznak pol-
mesec. Ker so potem začeli rabiti
polmesec Turki, so ga kristjani na-
to zavrgli, čeprav se še danes lahko
vidi v mnogih ruskih cerkvah pol-
mesec poleg križa v znamenju bi-
zantinskega izvira ruske cerkve.
Predno pa so vzeli mohamedanci
polmesec kristjanom bizantinskega
cesarstva so ga imeli ti od poganov.
Mesto ob Bosporu je prvo sprejelo
polmesec po svoji rešitvi pred na-
padom Filipa Macedonskega I. 339.
pred Kristom. Ta napad so izvršili
sovražniki v brezmesечni zimski no-
či, med velikim viharjem in dežjem,
vendar ga je izdalo lajanje psov.
Ko so prihiteli na okope, je osvetil
napadalce tudi meteor. Na tak ču-
dežen način rešeni meščani so po-
stavili soho boginji ognja in dali
kovati denar, ki je nosil njen od-
znak — polmesec.

**Dober predpis za dobro razpo-
loženje.** Fred. R. Whipple iz New-
Yorka, pesnik, filozof in pisatelj se
je pred kratkim sešel z urednikom
Fredom Emoryjem od združenega
tiska. Oba prijatelja sta se cel večer
prav dobro zabavala. »Vi ste naj-
srečnejši človek, katerega poznam,«
je rekel Emory Whippleju. »Čemu
ne napišete kedaj kakega predpisa
za dobro razpoloženje in ga ne pri-
občite?« Whipple je vzel iz žepa
svinčnik in kos papirja in tu imate
skrivnost njegovega vednega sme-
ha: »Vzemite štirindvajset ur, dobro
jih zmešajte z mlekom ljudske prija-
znosti in primešajte dišavam življen-
ja po svoji volji malo previdnosti,
malo molka, malo duhovitosti in
zdravih misli; vse to zmešajte z roko
odkritih prijateljstva in daj v peč
odprtega srca ljubezni. Skrb, da se
vse to ne sladi preveč hitro vsled
nezgod in zadržev in nikar ne pust, da
bi se skisalo vsled žalosti. Nato
daj to ljudem v omaki prijazo-
sti in dobrote s širokim nasmehom.

Ljubljana.

**Krivično postopanje kranj-
skega deželnega odbora napram u-
čiteljstvu.** Pri razdelitvi stanovanj-
skih in draginskih doklad učiteljstvu
je pokazal deželni odbor, da je ta
korporacija čisto navadna ekspozi-
tura vodstva klerikalne stranke, ki
plačuje z denarjem davkoplačeval-
cev politično mišljenje in politično

šarlatanstvo, ki naj se na ta način
goji med učiteljstvom. Na ljubljans-
kih deških ljudskih šolah niso dobili
doklade ti-le učitelji oziroma učitel-
jice: Na I. mestni šoli: Jakob Dim-
nik, Ivan Bele, Juraj Režek, Jakob
Pretnar, Luka Jelenc, Jakob Furlan,
Fran Gale, Karel Wider, Vendelin
Sadar, Alojzij Novak. Na II. mestni
šoli: Anton Arko, I. Dragan. Na III.
mestni šoli: Andrej Rape. Na IV. me-
stni šoli: Janez Levec, Alojzij Kecelj,
Fran Marolt, Janko Likar, Fran
Skulj, Fran Gärtner. Na nemški de-
ški šoli: Teodor Valenta. Na barjan-
ski šoli: Fran Črnogoj, Fran Mlakar,
Amalija Slatnar-Vičič. Na Rakovni-
ku: Anton Likozar. Na gluho-nemni-
ci: Fran Grm, Ludovik Dermelj in
Dostal. (Učiteljice ljubljanskih šol, ki
niso prejele doklad, smo objavili v
našem listu v četrtek.)

Tajnosti odsekov in tajnih sej
občinskega sveta so prenehale biti
tajne, odkar sede v ljubljanskem ob-
činskem svetu tudi naši klerikali.
Takta, zaupnosti in tajnosti klerika-
lec ne pozna, zato raznaša po časo-
pisih vse, kar zve. »Slovenec« ima v
občinskem svetu svoje žurnaliste, ki
objavljajo še pred sejami sklepe raz-
nih odsekov za tajne seje. Take brez-
taktnosti ne poznajo na vsem svetu.
Napredna večina občinskega sveta
pa molči in župan nima sredstva, da
bi take nesramnosti zabranil. Mi se
čudimo, če pa res ni pomoči proti
takim fantazijam, naj se tajnost
odsekov in tajnih občinskih sej
sploh odpravi ter naj se vrše vse seje
javno, da bodo mogli prisostvovati
vselej in povsod ne le »Slovenčev«
nego tudi drugih časopisov dopisniki
in poročevalci. Potem se bo poročala
resnica brez popačenja in brez
tendenčnosti.

G. prof. Fr. Kobal je od svoje ne-
zgode že popolnoma okreval ter za-
haja zopet v gledališko pisarno in k
predstavam. Doselej ga je nadomeš-
čal G. Oton Zupančič.

Umrl je dr. Hugon Pereny, ki
je bil v ljubljanski družbi splošno
znan in priljubljen. O božiču se je
podvrnil operaciji — in je podlegel
vsled oslabelosti srca. Bil je prija-
zen človek in ljubezniv družabnik.

Naskok na mln. O vsebini in
vrednosti te opere smo že včeraj pi-
sali. Kakor nekdanj »Večni žid«, tako
je zadnji čas »Naskok na mln.« žel
po vseh odrih mnogo uspeha. Weis
je realist in zna s krepkimi potezami
slikati najgroznejše trenutke. Nas-
kok na mln je poln takih trenutkov,
zato zgrabi poslušalca z vso silo.
Zna pa tudi podajati druge trenutke
življenja s primerno veselostjo in
nežnostjo in s tem prinese izpre-
membo, ki doseže uspeh v kontra-
stu. — »Naskok na mln.« smo že žel-
jno pričakovali, ker je zadnje čase re-
pertoar pošel. Mislimo, da bo
gledališče polno — pa ni bilo. Lož je
bilo komaj pol zasedenih. Občinstvo
se nekako boji primier in gre rajše k
reprimam, ki so navadno boljše. Mi-
slimo, da se jim bo to izplačalo, kajti
včerajšnja predstava je kot prva tr-
pela na navadnih napakah. Drugače
pa je »Naskok na mln.« lepo uspel in
bo gotovo privabil še mnogo publi-
ke v gledališče. Peto se je v sploš-
nem dobro: g. Karas in Lowezinska
sta pela slovensko. — Kot pevca sta
bila oba izborna — upati je, da se
tudi jeziku kmalu še bolj priučita.
Povhaliti nam je g. Fejfarja, Križaja
in Kovača. Druge manjše vloge so
bile v rokah raznih igralcev, ki so
jih po svoje rešili. Scenerija je bila
vobče dobra. Zbor se je tu in tam
dobro zbral (konec I. dej.). Dobra in
živahna igra je prikrla druge manj-
še lihe. Upamo, da bo repriza še
boljša in tudi obisk bo menda bolj
povoljen.

Nesramni izzivač je pleskar
Fröhlich. Predvčerajšnjem je v neki
tukajšnji slovenski kavarni v družbi
z nekim agentom Hauswaldtove ka-
ve »heila« in tako izzival občin-
stvo, ki je ogorčeno premišljalo, za-
kaj Fröhlich ne pije »Heil« v svo-
jem blaženem Reichu. Občinstvo je
tepa ignoriralo, kar se ne bi nikdar
pripetilo kakemu Slovincu na pri-
mer v Celju v kaki nemški kavarni,
če bi gost - Slovenec samo zahteval
kavo v slovenskem jeziku. Nemški
kulturonošci bi pri tem sigurno —
saj jih dobro poznamo! — izvlekli
na dan najgrše psovke in nazadnje
še bikovko. — Možakarja Fröhlich
si bomo zapomnili. — Agentu, Fröh-
lichovemu prijatelju pa svetujemo,
naj s svojim nemško-nemčurškim
kofetom preneha motiti poštene Slo-
vence — saj si bomo tudi to za-
pomnili.

C. M. Družbi je poslal po na-
šem uredništvu g. Knavs, Hrib pri
Loškem Potoku — 12.68 K in sicer
7.68 K kot zgubljena stava namesto
8 litrov vina — in 5 kron namesto
vstopnine k podružnični prireditvi v
Loškem Potoku. Hvala lepa!

Mestna zastavljavnica nazna-
nja, da se vrši tamesečna dražba v
novembru 1911 zastavljenih drago-
cenostij (zlatnine, srebrnine, dragu-
ljev itd.) in v januarju 1912 zastav-

ljenih efektov (perila, blaga, strojev,
koles itd.) dne 16. t. m. od 8. ure do
12. ure dop. v uradnih prostorih,
Prečna ulica štey. 2.

V mestni klavnici se je zakla-
lo od 22. decembra 1912 do 29. de-
cembra 1912: 51 volov, 2 bika, 6
krav, 179 prešičev, 69 telet, 8 ko-
štrunov, 7 kozličev. Vpeljanega mesa
256 kg. Zaklane živine se je vpelja-
lo: 8 prašičev, 25 telet, 2 kozliča.
Opomnja: 2 govodi z malim zobom.

Boj pri Lozogradu v kine-
matografu »Ideal« piše 5. t. m. »Neu-
es Wiener Journal«: Svojemu nove-
mu sporedu kinematografskih pre-
davanj priklopil je kinematograf X
včeraj še celo vrsto slik iz boja pri
Lozogradu, ki po svojih izbornih
posnetkih napravijo na gledalca pre-
tresujoč utisk. Mnogovrstne so bile
epizode pred in po naskokih Bolga-
rov, z vsemi strašnimi učinki, ki jih
napravi vojna. Videlo se je pred
vsem slikovito trdnjavo Lozograd
z vsem živahnim orientalskim živ-
ljenjem, ki se razvija po ulicah in ce-
stah, velikansko množino bojnega
plena Bolgarov z mnogimi topovi,
puškami in municijo, priprava bol-
garske garde za naskok, prizor iz-
pred vojnega sodišča z obtoženim
turškim vohunom in karakteristični-
mi bolgarskimi častniki, dalje voja-
ške atajeve in bojne polje. Še bolj
učinkovite in strašne so pa slike po
boju. Videlo se je od bajonetnega bo-
ja močno skrivljene bolgarske pu-
ške, operacije težko ranjenih v bol-
nicah, med njimi od sedmih krogel
ranjenega vojaka. Skrb za ranjence
predočujejo slike avstrijskega rde-
čega križa z delegiranimi prof. Cla-
rimontom in profesor Krausom. Zra-
ven tega pomorska vojna v Darda-
nelah in pri vseh predstavah senza-
cijska drama v 3 delih »Nepri-
poznan«.

Trst.

**Deputacija pri g. Dolencu o za-
devi postiljonov.** Trst, dne 10. ja-
nuarja 1913. Ker se je raznesla dan-
es med tržaškimi slovenskimi delav-
stvom bliskoma vest, da namerava
odpustiti g. Dolenc zaenkrat 12 po-
stiljonov, in ker so vsled velikega
razburjenja, ki je iz tega nastalo, za-
htevalo razne strokovne skupine,
združene v »Nar. del. organ.«, da se
naj skliče nemudoma velik prote-
stni shod — sta se podala takoj v
imenu centrale N. D. O. dr. Kisovec
in strokovni tajnik Brandner h g.
Dolencu, da tozadevno interveni-
rata. G. Dolenc, ki je bil z depu-
tacija zelo prijazen, je podal zago-
tovilo, da cmenjena vest ne odgo-
varja resnici; dejal je, da bo postop-
al s postiljoni v tem vprašanju
človekoljubno. Stvar je torej ure-
jena. G. Dolenc je izpolnil svojo
dolžnost, povzval postiljonom pla-
ne, nadalje se je potrudil glede delo-
vnege reda in je tozadevna stvar že
v polnem teku. Deputacija se je za-
dovoljila z današnjo intervencijo in
z dosedanjimi koraki pri gibanju po-
stiljonov; istotako je sprejelo to
vest z zadovoljstvom tudi delav-
stvo in je razburjenost potihnila.

Društva.

**K današnjemu plesnemu ven-
čku** »Glasbene Matice« pripominja-
mo še enkrat da volijo dame pred
polnočjo — po polnoči pa gospodje.
Na ta način je za ples in zabavo vse
najbolje preskrbljeno in upati je, da
si bo vsak privoščil ta lepi užitek
letošnjega kratkega predpusta.

Sokol II. Odbor Sokola II. prosi
vse svoje člane, da se kar v najve-
čem številu vdeležijo sestanka, ki
se vrši v soboto 11. t. m. ob polu
9. zvečer pri »Sodečku«. Ker se bode
na sestanku določilo kandidate, je
nujno potrebno, da se sestanka za-
nesljivo vsi člani vdeležijo.

**Napredno politično in gospo-
darsko društvo za I. Poljanski okraj**
še enkrat uljudno vabi vse napredno
občinstvo na svojo predpustno ve-
selico, ki se vrši danes zvečer v
veliki dvorani Mestnega doma; za-
četek točno ob 8. zvečer.

Narodna soc. Zveza priredi v
soboto dne 11. t. m. ob 8. zvečer
sestanev v gostilni pri »Krofu« sv.
Petra cesta. Vabimo tovariše in so-
mišljenike na Sv. Petra cesti, da se
sestanka polnočjevno udeležijo!

**Posredovalnica N. S. Z. za delo
in službe** posluje za člane brezpla-
čno, zato vabimo člane in narodno
delavstvo sploh, da se iste poslu-
žujejo, gospode delodajalce pa pro-
simo, da se tudi obračajo na posre-
dovalnico N. S. Z. Uradne ure so
vsako sredo in soboto od 5.—8. ure
zvečer in vsako nedeljo in praznik
od 9.—12. ure delodnevne v društveni
pisarni v Narodnem domu. Pri do-
pisih za posredovalnico naj se pri-
loži znamka za odgovor.

**Prostovoljno gasilno društvo v
Škofji Loki** priredi v nedeljo, 12. ja-
nuarja plesni venček v prostorih
pri »Kroni«. K obilni udeležbi vabi

odbor. — Začetek ob polu 8. zvečer.
Vstopnina 2 K za osebo. Dame pro-
ste. Za člane gas. društev 1 K.

Prosveta.

Napredna Misel.

Izšel je 4. zvezek te lepe slo-
venske napredne revije. Članki so
temeljiti in aktualni. Balkanska voj-
na. — Projekt slovenske narodo-
pisne razstave (prof. L. Niederle).
— Načela laiške vzgoje. — Kritika
in polemika. — Vera in narodnost.
— Ušeničnik in Jugoslovanstvo. —
Pregledi in referati. — Narodno
obrambno delo. — Veseliti nas mo-
ra, da imamo to lepo revijo, ki pol-
ni vrzel med našo žurnalistiko in
med znanstvenimi in leposlovnimi
listi. »Napredna Misel« stane letno
samo 5 K. Dolžnost slovenske na-
predne javnosti je, da jo podpira
in čita.

»Slovenska Matica«

je pravkar izdala za leto 1912 svoje
publikacije. Obsegajo šest knjig in
sicer: Zbornik, XIV. zvezek; Ra-
divoj Peterlin-Petruška: Po cesti
in stepi; dr. Fr. Detela: Tujski pro-
met; A. M. Dostojevskij: Zapiski iz
mrtvega doma; Zabavna knjižnica
in Letopis. Zbornik obsega dva se-
stavka: Abbé Martin Kuralt, spisal
dr. M. Remšič iz Olomuca, iz češkega
rokopisa prevlel dr. Vinko Zupan;
dr. Fr. Hešič pa je spisal sestavek
— Slovesnik učitelja Ivan Anton Zu-
pančič. »Po cesti in stepi« je zbirka
pesni Radivoja Peterlina. Slavno
Dostojevskijevo povest »Zapiski iz
mrtvega doma« je prevlel Vladimir
Levstik. Dostojevskijevo delo je iz-
šlo kot osmi zvezek prevodov iz
svetovne književnosti. Dr. Fr. De-
tela je spisal povest »Tujski pro-
met«. Zabavne knjižnice XXIV. zve-
zek ima naslednjo vsebino: Milčin-
sikjevo novelo »Zločinci«, »Mla-
meč« spisal Josip Premk, »Mojster
Roba« spisal dr. Ivan Lah, »Mladih
zanikarnežev lastni životopisi« spisal
F. Milčinski. Letošnje knjige
»Slovenske Matice« bodo vse člane
gotovo zadovoljile. Šest lepih knjig
za 4 krome. Naj bi se ob tej priliki
priglasili Matici vsi stari in novi
člani. O knjigah drugič več.

Cvičkarji.

(Dalje.)

Vendar, čast mi je, da se poslovim,
da se — — čast mi je. — »Jaz
gram, med rotvarji ne bom, se je
drl razkačeni Komedja in zvenketal
z veržico. «Jaz tudi,« je jokavil
Ključ. »Oh, gospoda, pustimo.« —
Hrup je naraščal in rrekinil podžu-
pana. In med hrupom se je zmuznil
Komedja, za njim Ključ v tiho, te-
mmo noč. Tudi Modroslav in Ma-
lina sta segla med prerivanjem Mi-
lovruha in Elviru v roko in sta šla.
Oblekel se je nato Milovrh, se za-
hvalil družbi, oziroma bolj zidovom
iz z Elviru, ki jo je spremljal Mav-
ran in delal prostor skozi sodnji dan,
se rešil na prosto. Tudi Kavra Miha
se je zbal za kosti, čeravno je di-
šalo zlito vino in tako lepo vabilo
ono v trebušasti posodi. Ali do vrat
ni mogel. Odprl je okno in bil je
pod mihim nehom ravno, ko je ura
udarila polnoči....

III.

Skozi odprto okno se je razle-
gel hrup v gluho noč in odmevaje
razbegnil po samotnih ulicah. Pod
ugašajočo svetilko, koncu trga je
stal nočni čuvaj. Dremal je v svojih
mislih in plašču.

Ko mu je udaril trušč na uho,
se je prestrašil, da mu je zdrknila
kljukasta palica izpod plašča. Ni ve-
del kaj to pomeni in stisnilo ga je
v grlu. Ali hitro se je zavedel, se
sklonil v dve gubi in pobral palico.
Pogledal je napkrog, da li ni kdo
videl, da ima le grčevko namesto
bridke sabljice. Toda znova mu je
selo na prsi, krik je naraščal.

»Oh, vseh sedem križev in te-
žav.« je vzdihnil Tepka Jure. »Ubo-
gi jaz! Saj je dovolj, da prečujem
celo lubo noč na cesti. Sedaj bi se
pa moral še pretepati. In če ne grem
pa sem še ob ta črni kruh.«

Pokimaval je z glavo in dolga
senca je poklecala pred njim v me-
glenem siju ngašajoče luči. Pri vsa-
kem koraku je zastokal, ko se je
majal proti onim glasovom, kot bi
nosil ves veliki greh sveta. Čez
ulico na zid je sijal rumen pas in
od tam je prihajalo vpitje. Zapazil je
odprto okno in se varno približal.
Stal je pred oknom, ob katerem je

pred nekaj urami spoznal svojo
revo.

In sedaj se že izpolnjuje, čutil je
že krepke pesti in nehoti se je okre-
nil. Ali, bila je samo tema. Pri vra-
tilih v sobi je zapazil gračo, ki je za-
mahovala pa zraku in lil je vsak go-
vornik in poslušalec zase. Juretu
Tepki je obstal pogled na polnih
kozarcih, ki so stali na belopogrnje-
ni mizi ob oknu. Nihče se ni zmenil
zanje in vsa žalost Jureta, je utoni-
la v njih. »Če bi,« je pomislil, »saj
ne pazi nihče.« »Ali če bi me...
policaš sem.«

In še bolj je odbilo na mizi in
usta so se mu širila, strah je minil.
Prišel je kljukasto palico na spod-
njem koncu, segel z njo na mizo. Pri-
tignil je prav na rob mize polno
kupico. Segel je z drugo roko, na-
gnil in izpraznil. »Oh, da bi mogel oni
vrč. Skoro poln je!«

Najnovejša telefonska in brzo- javna poročila.

SPLOŠNA MOBILIZACIJA NA RUMUNSKEM, RUMUNSKI ULTI- MATUM BOLGARSKI.

Pariz, 10. januarja. Tukajšnji
listi prinašajo sledečo brzojavko iz
Bukarešte: Rumunska vlada je skle-
nila mobilizacijo vseh korov. Isto-
časno je dobila Bolgarska obvestilo,
da mora tekom 48 ur odgovoriti na
rumunske zahteve, ki se ne nanašajo
samo na teritorijalne kompenzacije,
ampak zahtevajo, da se tudi podre
trdnjava v Silistriji. Vest se še ne
potrjuje.

VELIKI RUSKI GENERALNI SVET.

Petrograd, 10. januarja. Prihod-
nje dni se vrši pod carjevim pre-
sedstvom v Petrogradu seja velike-
ga ruskega sveta, katere se bodo
udeležili vsi korni poveljniki cele
Rusije.

MIROVNA AKCIJA VELESIL.

London, 10. januarja. Na včeraj-
šnji seji poslaniške konference je bil
sestavljene načrt kolektivne note ve-
lesil na Turčijo. V noti se Turčiji na-
svetuje, naj sklene mir in odstopi od
svojega stališča glede Drinopolja.
Načrt še ni definitivno določen. Tudi
še ni znano, kedaj se izroči nota
Turčiji.

London, 10. januarja. »Reuter
Bureau« poroča iz Carigrada, da so
velesile že sestavile načrt glede ko-
lektivne note. Nota bo izročena Tur-
čiji najbrže v ponedeljek. Turčiji se
sicer svetuje, naj glede Drinopolja
odneha, vendar pa nota ne vsebuje
nikake grožnje ali prisile.

Köln, 10. januarja. »Kölnische
Zeitung« poroča iz Londona: Velesi-
le pod nobenim pogojem ne bodo
dopustile nadaljevanja vojne. V in-
teresu Turčije same je, da sklene
mir, kajti v slučaju nadaljevanja voj-
ne bi bila ogrožena tudi njena azi-
jatska posest. V londonskih diplo-
matskih krogih polagajo veliko va-
žnost na to, kaj bo Turčija odgovorila
na kolektivno noto velesil. Pričakuje
se, da se ne bo preneglila.

Pariz, 10. januarja. »Matin« po-
roča iz bolgarskih krogov, da je ge-
neral Savoy na konferenci pri Čat-
aldži izjavil turškemu zunanemu
ministru, da Turčija v slučaju nada-
ljevanja vojne ne bo zgubila samo
Drinopolja, ampak še neko drugo
važnejše mesto.

MIR ALI VOJNA.

Sofija, 10. januarja. V tukajšnjih
političnih krogih se zatruje, da
Bolgarska v slučaju vojne ne bo pri-
čela z ofenzivo pri Čataldži, ampak
prepuslila to raje turški armadi, da
bo še bolj oslajljena.

Carigrad, 10. januarja. Carigrad-
ski politični krogi so trdno prepriča-
ni, da Turčija je iz strahu pred re-
volucijo v Carigradu vstraja na svo-
jem stališču glede Drinopolja, kljub
temu, da ji je znano, da je Rusija trd-
no pripravljena v slučaju nadaljeva-
nja vojne odrediti energične korake
proti Turčiji in stopiti iz nevtalno-
sti. V diplomatskih krogih upajo, da
bo Turčija v oči gled energičnim ru-
skim zahtevam končno vendarle
odnehala.

MARMARSKA OBAL POD- MINIRANA.

Sofija, 10. januarja. Generalni
štab je odredil, da se mora vsa obal
Marmarskega morja, katero so si
osvojili Bolgari, takoj podminirati.

PROHAZKA - TACHY.

Belgrad, 10. januarja. Med srbs-
ko in avstrijsko vlado je sklenjeno,
da se izvrši slovesno razobešenje
zastave na avstrijskem konzulatu v
Prizrenu dne 13. t. m. Slavnosti bo
prisostvoval konzul Prochazka v
gala-uniformi. Prisoten bo tudi od-
delek srbskega vojaštva. Par dni po-
zneje se iste ceremonije izvrše v
Mitrovici.

Kupujte in naročajte „DAN“!

SESTANEK PASIČA Z BERCHTOLDOM.

Dunaj, 10. januarja. Kljub vsem ujemitjem »Zeit« vzdržuje trditev, da pride Pasič na Dunaj, kjer bo konferiral z grofom Berchtoldom.

Pariz, 10. januarja. »Matin« poroča iz Beograda: Avstrijski poslanik v Beogradu, ml. Ugron že pripravlja vse potrebne korake za sestanek Pasiča z grofom Berchtoldom. Na sestanku se bo razpravljalo o mejah bodoče Albanije.

VPRAŠANJE PLOVNOSTI MORAVE IN VARDARJA.

Belgrad, 10. januarja. Že pred leti je več ameriških kapitalistov sestavilo razne projekte za plovnost balkanskih rek. Sedaj se je zopet javila neka družba, ki namerava napraviti Moravo in Vardar plovni ozioroma zvezati tudi s kanalom, tako da bo Donava v zvezi z Egejskim morjem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Mirna stranka brez otrok išče stanovanje z 1 sobo in kuhinjo za mesec maj. Naslov pove »Prva anonimna pisarna«.

Dvoje stanovanj z eno sobo, kuhinjo in pritlikinami se odda za termin februar. Kje, pove »Prva anonimna pisarna«.

KORISPONDENCA.

V svrhu resnega znanja želita dve prijateljici iz boljših rodov in deželi korespondirati z gospodom primernege stanu. Ponudbe pod šifro »Hijacinta 20« in »Chrysanthema 17« na »Prvo anonimno pisarno«.

Zaloga pive v Trstu išče

Naravnega ledu

za letno sezono.

Ugodne ponudbe naj se naslove: »Naravni led«, poste restante, Trst, Via Stadon.

Modna trgovina

P. Magdić, Ljubljana,
išče večšo

prodajalko

za damski oddelek.

Reflektira se samo na prvovrstno moč. Pismene ponudbe s fotografijo posati takoj. — Išče se tudi

učenka

za damski oddelek z boljšo naobrazbo.

Najfinejši ŠPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanjarna

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4—, sedaj samo K 1-95. Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.

K 1-95 K

25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno

Fr. F. Zajec, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Kupujte „Dan“.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

„Dan“ je najbolje informiran slov. dnevnik.

„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.

„Dan“ je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinarjev s pošto mesečno le K 1-70.

„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

„Dan“ prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.

„Dan“ prinaša znamenite sodobne politične karikature.

„Dan“ je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Sirite „Dan“ med ljudstvom.

Kavarna „LEON“ odprta celo noč. Gostilna Florijanska ulica št. 6.

Lasne kite

najfineš kakovosti po 5, 7, 9 in 12 krou — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potreščine — lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
briv. c in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1, (vogal Me. trega in Starega t. ga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Gramofoni - automati!!

□ □ □ tovarniška zaloga □ □ □

GRAMOFON-AUTOMAT za gostilničarje z vnetom po 10 ali 6 vni. z 20 kom. in 1000 šivank samo 95 K

FINI-GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo . . . K 30—

Za vsak gramofon pismeno jamstvo.

Gramofon-Ateljer

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in šivalnih strojev. Imam specialno samo gramofone, godbene automate in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledjte si mojo zalogo.

Vse potreščine in vsakovrstno kolesje v zalogi.

Ozirajte se na tordke, ki oglašajo v „Dnevu“.

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1878. Telefon št. 60.

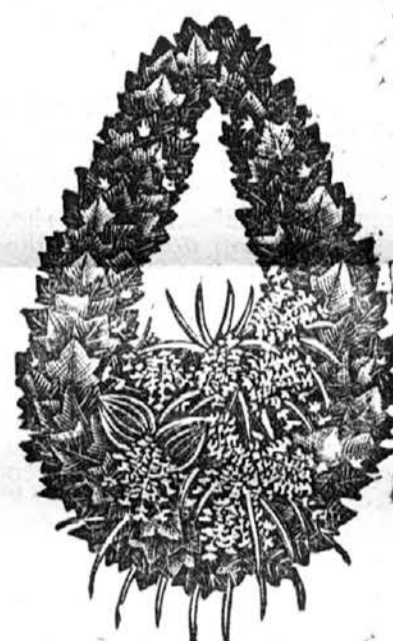
Podjetje za prevoznino ces. kr. piv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet ovojev. — Transport in shranitev mobilija. — Agentura avstrijskega Lloydja. Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantljev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ustanovljeno leta 1900. Odlikovana: Paris 1905, London 1905.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere. — Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstropju.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam

največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno. Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ, Ljubljana,
Mestni trg št. 11-12.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄%

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.